

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

« 31 » 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні методи аналізу текстів

для здобувачів освітньо-наукового ступеню доктор філософії

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
рівень вищої освіти третій
освітньо-наукова програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	очна, заочна
Навчальний рік	2024/2025
Рік навчання	2
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: ас. Руслана МОСКОТІНА

Пролонговано: на 20 25 / 20 26 н.р. Тетяна Червінська « 28 » 08 2025 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 __ / 20 __ н.р. (__) « __ » 20 __ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КНІВ – 2024

Розробник(и):

Руслана МОСКОТІНА, доктор філософії, асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Микола СИДОРОВ

Протокол № 13 від « 27 » серпня 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від «31» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

Тетяна Червінська
(підпис)

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни полягає в наданні здобувачам знань та навичок, потрібних для аналізу текстів як джерела інформації в емпіричних соціологічних дослідженнях.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати методи збору соціологічних даних
2. Знати базові методи аналізу соціологічної інформації

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна належить до дисциплін за вибором з переліку №2 в межах освітньо-наукової програми «Соціологія» на здобуття освітньо-наукового ступеню доктор філософії за спеціальністю 054 «Соціологія», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Вона має на меті ознайомити здобувачів, переважно, з неформалізованими методами аналізу текстів. Неформалізовані методи аналізу текстів дозволяють виявити глибинні смисли та нюанси, котрі не завжди очевидні у разі, якщо текст підлягає квантифікації. Вони сприяють більш комплексному розумінню тексту, що є важливим для досліджень соціальних процесів і людської комунікації.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Ознайомити аспірантів з тим, що таке неформалізований аналіз текстів і чим він відрізняється від формалізованого;
- Розглянути такі методи аналізу текстів як тематичний аналіз, метод тематичних мереж, дискурс-аналіз, аналіз тональності текстів;
- Проілюструвати, як слід використовувати програмне забезпечення (Atlas.ti, Taguette) та інструменти штучного інтелекту (наприклад, Chat GPT) для аналізу текстів;
- Проілюструвати, як слід інтерпретувати та візуалізувати отримані дані.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- ФК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в соціології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з соціології та суміжних галузей.
- ФК3. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері соціології, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати, чим неформалізований аналіз текстів відрізняється від формалізованого	Лекція-обговорення, самостійна робота	Дискусія	10
2.1	Вміти застосовувати тематичний аналіз, метод тематичних мереж, дискурс-аналіз, аналіз тональності під час проведення емпіричних соціологічних досліджень, зокрема з використанням відповідного програмного забезпечення (Atlas.ti, Taguette) та інструментів штучного інтелекту (наприклад, Chat GPT)	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання	70
2.2	Вміти візуалізувати результати аналізу текстів	Лекція-воркшоп, самостійна робота	Практичні завдання	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1		
	1.1	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)			
ПРН5. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.		+	+
ПРН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання:

– семестрове оцінювання:

1. Участь у дискусіях під час лекцій-обговорень, лекцій-воркшопів РН 1.1, РН 2.2 – **10 балів/6 балів** (всього 2 лекції-обговорення/воркшопи; з розрахунку на одну лекцію **5 балів/3 балли**)
2. Виконання практичних завдань з методів аналізу текстів РН 2.1, РН 2.2 – **50 балів/30 балів** (всього 5 практичних завдань; **10 балів/6 балів** - за одне практичне завдання)

– підсумкове оцінювання – іспит: РН 1.1, РН 2.1, РН 2.2 – **40 балів**. Мінімальний бал для успішного складання іспиту – **24 бали**.

– умови допуску до підсумкового оцінювання:

Для здобувачів, які набрали сумарно меншу кількість балів за *критично-розрахунковий мінімум* – **36 балів** для одержання допуску до іспиту обов'язковим є виконання всіх практичних завдань.

7.2. Організація оцінювання:

1. Участь у дискусіях під час лекцій-обговорень, лекцій-воркшопів з тем 1, 6.
2. Виконання практичних завдань з тем 2-6.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1. Відмінність між неформалізованим і формалізованим аналізом текстів. Неформалізований аналіз текстів				
1	Неформалізований та формалізований аналіз текстів	2		10
2	Тематичний аналіз як метод аналізу текстів	2		16
3	Метод тематичних мереж	2		16
4	Дискурс-аналіз: методологія та процедура	4	2	18
2. Формалізований аналіз текстів та візуалізація результатів				
5	Аналіз тональності текстових повідомлень	4	2	18
6	Візуалізація результатів аналізу текстів	4		18
Всього		18	4	96

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Практичних – **4 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота – **96 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Attride-Stirling, J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative Research*, 1(3), 385-405. <https://doi.org/10.1177/146879410100100307>
2. Caulfield J. (2023, June 22). How to do thematic analysis | Step-by-Step Guide & Examples. Scribbr. – (Електронний ресурс). – [Джерело доступу]: <https://www.scribbr.com/methodology/thematic-analysis/>
3. Gee J. P. (2005). An introduction to discourse analysis: Theory and method. – (Електронний ресурс). – Routledge. – [Джерело доступу]: <https://anekawarnapendidikan.files.wordpress.com/2014/04/an-introduction-to-discourse-analysis-by-james-paul-gee.pdf>
4. Mao, Y., Liu, Q., & Zhang, Y. (2024). Sentiment analysis methods, applications, and challenges: A systematic literature review. *Journal of King Saud University-Computer and Information Sciences*, 36 (4). <https://doi.org/10.1016/j.jksuci.2024.102048>
5. Wankhade, M., Rao, A. C. S. & Kulkarni, C. (2022). A survey on sentiment analysis methods, applications, and challenges. *Artif Intell Rev*, 55, 5731-5780. <https://doi.org/10.1007/s10462-022-10144-1>

Додаткова:

1. Morgan, D. L. (2023). Exploring the Use of Artificial Intelligence for Qualitative Data Analysis: The Case of ChatGPT. *International Journal of Qualitative Methods*, 22. <https://doi.org/10.1177/16094069231211248>

10. Додаткові ресурси:

1. <https://app.taguette.org/>
2. <https://atlasti.com/>